

© SIEN HAUSPIE

MEERFASENVOEDING IN DE PRAKTIJK

In het kader van het ADLO-project 'Precisievoeding van vleesvarkens: meerfasen-voeding op basis van zelfgeteelde eiwitbronnen' (zie ook *Management&Techniek 2* van 24 januari) werden varkenshouders gezocht die voor één ronde meerfasen-voeding wilden implementeren op hun bedrijf. – Dirk Fremaut & Sien Hauspie, UGent; Katrijn Ingels & Luc Martens, PVL Bocholt

In samenspraak met de veevoederfirma zochten we voor elke varkenshouder naar de best haalbare uitvoering van meerfasen-voeding op zijn bedrijf. De enige vereiste voor dit project was dat er minimum één fase meer zou zijn dan het oorspronkelijke systeem van de varkenshouder. Het doel van deze proef was om de invloed van de omschakeling na te gaan op de zoötechnische resultaten, de slachtkwaliteit, de rentabiliteit en de N-excretie. De implementatie van meerfasen-voeding werd uitgetest bij 5 varkenshouders. Op één van de meewerkende landbouwbedrijven wordt gewerkt met 2 veevoederfirma's waardoor de proef eigenlijk 6 keer kon worden uitgevoerd. Voor de omschakeling naar het nieuwe meerfasensysteem vroegen we aan de varkenshouders een vragenlijst in te vullen om zo een beeld te krijgen van de algemene bedrijfssituatie. Na de uitvoering werd een enquête afgenomen om te polsen naar de opgedane ervaringen tijdens de proef.

De resultaten van het nieuwe meerfasensysteem werden vergeleken met één of 2 voorgaande rondes van het oorspronkelijke systeem. De vergelijking van de resultaten gebeurde enkel binnen een bedrijf. Er werd geen vergelijking gemaakt tussen de bedrijven onderling aangezien de varkenshouders werken met verschillende managementsystemen, verschillende genetica en verschillende voeders.

Enquête

In de enquête werd bij de varkenshouders gepolst naar de algemene verwachtingen van de proef, de voor- en nadelen van het nieuwe meerfasensysteem en de haalbaarheid op het bedrijf. De grootste verwachting van de varkenshouders en ook de belangrijkste reden om meerfasen-voeding toe te passen, is dat meerfasen-voeding bijdraagt aan een goedkopere voederkostprijs. Dit zonder te moeten inboeten aan de kwaliteit van de dieren. De resultaten voor groei, voeder-

opname ... en slachtkwaliteit zouden dus vergelijkbaar moeten zijn met de voorgaande rondes. Op één bedrijf verwachtte men een groeiachterstand bij het nieuwe meerfasensysteem omdat zeugen minder baat zouden hebben bij meerfasen-voeding.

.....
Om een goede vergelijking te kunnen maken, moeten er meerdere rondes opgevolgd worden.
.....

ding dan baren, maar deze verwachtingen werden niet waargenomen tijdens de proef. Daarnaast verwachten ze ook een daling van de hoeveelheid nutriënten in de mest. Er waren geen grote voor- of nadelen verbonden aan het nieuwe meerfasensysteem volgens de varkenshouders.

Op sommige bedrijven vond men het moeilijk om in te schatten wanneer men juist naar een ander voeder moest omschakelen. Maar door een goede opvolging van de veevoederfirma's en de varkenshouder zelf kan dit probleem verbeterd worden.

Toepassing van het nieuwe meerfasensysteem is voor 4 van de 5 varkenshouders zeker haalbaar. Op één bedrijf zijn er voldoende silo's aanwezig, maar kan er niet per groep gevoederd worden, waardoor het effect van fasenvoeding wegvalt. Een aantal varkenshouders heeft na de eerste uitvoering van het nieuwe meerfasensysteem een nieuwe ronde opgezet om er een globaler beeld van te kunnen vormen. Het is voor hen belangrijk om het nieuwe meerfasensysteem wat langer uit te testen voor ze een definitieve beslissing nemen of het al dan niet wordt voortgezet. Vooral de voederkostprijs, het nutriëntengehalte in de mest en de slachtkwaliteit zullen hierbij bepalend zijn.

Resultaten

Per bedrijf werden de zoötechnische resultaten (gewicht, groei, voederopname en voederconversie), de slachtkwaliteit, de voederkostprijs en de mineralenbalans van het nieuwe meerfasensysteem vergeleken met één of 2 voorgaande rondes (tabel 1).

De totale voederkostprijs per vleesvarken werd geschat op basis van de gemiddelde voederopname, de gemiddelde duur per fase en de kostprijs van het voeder. Omdat niet alle varkens elke ronde evenveel groeien werd op basis van de totale voederkostprijs en de totale gewichtstoename de voederkostprijs per kg groei berekend.

Voor de mineralenbalans werd de N-excretie geschat op basis van de N-opname en de N-retentie in het dier. De N-opname werd geschat op basis van de voederopname en het ruweiwitgehalte (RE) in het voeder ($RE = N \times 6,25$). Bij de bepaling van de N-retentie in het dier werd uitgegaan van een N-afzet in het dier van 25 g per kg groei.

Uit de vergelijkingen (tabel 1) blijkt dat op 4 van de 6 bedrijven de dagelijkse groei hoger is bij de nieuwe meerfasensystemen. Dit gaat vaak samen met een hogere voederopname en een slechtere voederconversie. Voor de slachtkwaliteit zijn de resultaten van de verschillende bedrijven uiteenlopend.

Op bedrijf B daalt de totale voederkostprijs per vleesvarken met ongeveer 2 euro in het nieuwe meerfasensysteem. Op bedrijf F ligt de voederkostprijs bij de

Tabel 1 Vergelijking van de proefronde en de 2 voorgaande rondes op de verschillende bedrijven

	Bedrijf A	Bedrijf B	Bedrijf C	Bedrijf D	Bedrijf E	Bedrijf F
Oorspronkelijk meerfasensysteem	3F	2F	2F	3F	3F	3F
Nieuw meerfasensysteem	6F	3F	3F	4F	4F	Multi F
Zoötechnische parameters						
Groei (g/dag)	>	>	≈	>	>	≈
Voederopname (g/dag)	>	≈	>	>	>	>
Voedercoëfficiënt	≈	≈	>	>	≈	>
Slachtkwaliteit						
Vleespercentage	<	<	>		≈	≈
Spekdikte (mm)	>		≈		>	>
Vleesdikte (mm)	>		≈		>	>
N-excretie (kg)	>	≈	<	≈	≈	<
Totale voederkostprijs (euro)	>	<	>	≈	>	<
Voederkostprijs per kg groei (euro)	≈	<	<	≈	≈	<
>: Waarden in het nieuwe meerfasensysteem zijn hoger dan in de voorgaande rondes						
<: Waarden in het nieuwe meerfasensysteem zijn lager dan in de voorgaande rondes						
≈: Waarden in het nieuwe meerfasensysteem schommelen tussen de waarden uit de 2 voorgaande rondes en zijn dus vergelijkbaar						

In de enquête werd bij de varkenshouders gepolst naar de algemene verwachtingen van de proef, de voor- en nadelen van het nieuwe meerfasensysteem en de haalbaarheid op het bedrijf.

multifasenvoeding iets lager dan bij de driefasenvoeding, maar de daling is zeer klein. Bij de multifasenvoeding is de kostprijs van het voeder iets lager, maar de voederopname is iets hoger waardoor het verschil tussen beide fasensystemen klein is. Op bedrijf A, C en E is de totale voederkostprijs hoger bij het nieuwe meerfasensysteem. Dit kan te wijten zijn aan de hogere groei en voederopname.

Op bedrijf C kan de iets langere mestduur ook een invloed hebben. Op dit bedrijf werd pas rond 80 à 90 kg overgeschakeld naar het derde voeder om negatieve effecten bij de zeugen te vermijden. Hierdoor is de invloed van de lagere kostprijs van het derde voeder minder uitgesproken. De voederkostprijs per kg groei is op bedrijf C wel iets lager bij het nieuwe meerfasensysteem. Op bedrijven

A en E is deze vergelijkbaar bij het nieuwe en het oorspronkelijke fasensysteem. Op bedrijf D de voederkostprijs van het nieuwe fasensysteem vergelijkbaar met die van de vorige rondes. De veevoederfabrikant had vooraf gezegd dat de voederkostprijs moeilijk gereduceerd kon worden zonder verlies aan technische resultaten.

De invloed op de N-excretie is op geen enkel bedrijf spectaculair. Op 2 van de 6 bedrijven daalt de N-excretie lichtjes ten opzichte van de voorgaande rondes. Maar op 3 bedrijven is deze N-excretie vergelijkbaar met de voorgaande rondes. Op bedrijf A is de N-excretie bij de zesfasenvoeding zelf lichtjes hoger. Dit kan mogelijk verklaard worden doordat de dagelijkse voederopname iets hoger is en de dieren dus iets meer stikstof opnemen dan bij de driefasenvoeding. Door de iets betere groei wordt er ook wel meer stikstof vastgelegd in het dier.

Langere testperiode vooraleer om te schakelen

Algemeen waren de varkenshouders tevreden over de proef en de goede ondersteuning van de veevoederfirma's.

Meerfasenvoeding kan bijdragen aan de reductie van de voederkostprijs.

Ze vonden wel dat de proef iets langer had mogen duren voor een globaal beeld van het nieuwe meerfasensysteem. Een deel van de varkenshouders zet dan ook het nieuwe meerfasensysteem voorlopig verder om meer resultaten te verzamelen voor er een definitieve beslissing valt.

Op de meeste bedrijven werd deels aan de verwachtingen voldaan. Een daling van de totale voederkostprijs werd op de 2 bedrijven waargenomen. De kostprijs per kg groei daalde op 3 bedrijven. Op de meeste bedrijven is er geen groot verschil in N-excretie en wordt dus niet voldaan aan de verwachtingen dat de N-excretie daalt bij een toenemend aantal fasen.

Om een echt besluit te kunnen vormen over het nieuwe meerfasensysteem en een goede vergelijking te kunnen maken, zouden er meerdere rondes opgevolgd moeten worden. De nieuwe meerfasensystemen moeten ook nog verder worden geoptimaliseerd en de varkenshouder moet ook nog meer vertrouwd geraken met het systeem om het beste resultaat te kunnen halen.

Meerfasenvoeding in de praktijk is dus zeker haalbaar en kan bijdragen aan een verdere optimalisatie van de varkenshouderij. ■